

Regeringskansliet
registrator.fjr@regeringskansliet.se

Skriftlig komplettering till lämnade synpunkter vid Regeringskansliets möte om översyn av Rennäringslag (1971:437) den 14 oktober 2020

Inledning

Länsstyrelsen i Norrbottens län ser positivt på kommande utredning som kommer att få stort genomslag i länet. Länsstyrelsen ser fram emot att delta och bidra med kunskap om förhållanden i länet.

Kort om förutsättningarna i länet

Norrbottens län är det största länet i Sverige. I princip hela länet är renskötselområde och hälften är åretrunmark för renskötseln. I länet finns 15 fjällsamebyar, 9 skogssamebyar och 8 koncessionssamebyar med ca 4000 renägare och 156 500 ren i vinterhjord. I princip alla frågor i länet har beröringspunkter med rennäringen och rennäringens markanvändning. Länsstyrelsens har uppdrag enligt länsstyrelseinstruktionen (2017:868) bland annat att främja länets utveckling och främja samverkan.

Länsstyrelsen har även i uppdrag att bevaka rennäringen som allmänt intresse, uppdrag enligt rennäringlagen som myndighet gentemot sameby och tredjeman samt att företräda staten som jordägare i förvaltning av nyttjanderätter, mark, jakt, fiske på den mark som står under statens omedelbara disposition ovan odlingsgränsen

Länsstyrelsen förvaltar på marken, ca 5,5 miljoner ha, ovan odlingsgränsen i dagsläget ca 2000 nyttjanderättsupplåtelser för mark, gruvor, vindkraft, fritidshus mm, 240 Ortsbojaktlag med ca 1600 jägare, ca 15 000 jakttygn småviltsjakt samt fiske. Länsstyrelsen har även ansvar för ett stort antal anläggningar för friluftslivet, vandrings- och skoterleder mm.

Länsstyrelsens synpunkter på kommande utredning

Hur man än går till väga med kommande utredning så kommer genomförande och resultat att få stort genomslag i länet. Länsstyrelsen anser att kärnfrågan – rättighetsfrågan – måste lösas.

Länsstyrelsen anser att delar av kommande utredningen måste vara ”politisk”, i meningen att en reformerad lagstiftning måste baseras på i grunden förnyade politiska överväganden snarare än tekniska förändringar av nuvarande lagstiftning.

Länsstyrelsen
Norrbotten

MEDDELANDE

Datum
2020-10-26

Diarienummer
610-14001-2020

2 (2)

Politiken måste ta ställning till vad man vill med frågorna och samepolitiken. Politiken måste också ta ställning till vilka förutsättningar den praktiska renskötelsen ska ha och hur den samiska markanvändningen ska se ut. Det här ställningstagandena hör ihop med övriga samepolitiska frågor, och kopplingen urfolks- och minoritetspolitiken i övrigt, t ex internationella konventioner och deklarationer, konsultationsordningen och att synkronisera konventioner med svensk lagstiftning.

Länsstyrelsen befarar, sedan tidigare utredningar om rennäringslagen, att ett samlat grepp över hela rennäringslagstiftningen kan vara svårt att genomföra inom rimliga tidsramar. Det föreslås därför att utredningen avgränsas i olika block och att översynen sker som separata, väl avgränsade utredningar. Utredningen bör vara parlamentarisk.

Resultatet av utredning kommer, förhoppningsvis, att tydliggöra innehållet i renskötselrätten och av vem och i vilka former den kan utövas, dvs de skilda förutsättningarna, rättigheter mm, mellan renskötande samer kontra icke renskötande samer och de särskilda rättigheter som tillkommer renskötande samer som tillhör en sameby.

Som en konsekvens av detta, bör även kopplade skyldigheter och gränsdragningar tydliggöras. Renskötselrätten som civil rätt kan ha påverkan på rennäringslagen som allmänt intresse och samiska intressen. En del av detta ser vi tydliga effekter av redan nu, nämnas kan till exempel följande.

Det förekommer att samebyar tecknar avtal med exploatörer inom sameby utan att villkor framkommer i miljöprövningsprocessen. Detta kan leda till konsekvenser för angränsande samebyar. Det är också tveksamt om renskötselrätten som civil rättighet för framtida generationer går att avtala bort.

Länsstyrelsen ser en ökning av terrängkörning i länet samt skador av barmarkskörning. En del av denna terrängkörning som sker i skyddad områden sker i samband med renskötsel, en del utan samband med renskötsel så som avses i terrängkörningsförordningen. Det bör klargöras i vilka sammanhang terrängkörning är tillåten.

Länsstyrelsen ser även en ökning av uppförande av anläggningar för renskötseln främst renvaktarstugor för privatbruk. Det bör klargöras under vilka förutsättningar renvaktarstugor enligt 16 § RNL kan uppföras.

Eva Sundin, chef avdelning miljö

Gunilla Manbré, chef
Naturresurs – och rennäringsenheten